

А. О. Горобець⁴, аспірант

Державний біотехнологічний університет

**ШКІДНИКИ СХОДІВ НАСІННИКІВ СИДЕРАЛЬНИХ
КУЛЬТУР У 2023 р. В ТОВ «ХАРКІВСЬКЕ НАСІННЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

В останні роки у Світі і Україні значно зріс попит на технології органічного землеробства. У тому числі на використання сидеральних культур. Вони збагачують ґрунт поживними речовинами, пригнічують ріст бур'янів, розпушують землю, а після відмирання покращують водопроникність та аерацію. Але зростання площ під сидератами в значній мірі стримується дефіцитом насіння цих рослин. Однією з причин нестачі насіння є вплив на насінневі посіви сидератів шкідливих організмів, в тому числі комах-шкідників.

Навесні 2023 р. нами розпочаті дослідження з вивчення комплексу основних шкідників найбільш популярних і розповсюджених сидеральних культур: редьки олійної, гірчиці сарептської, фацелії, конюшини олександрійської. При проведенні досліджень використовували загальноприйняті методики обліків шкідників польових культур (Станкевич, Забродіна, 2016).

Родина Капустяні: гірчиця сарептська та редька олійна. На сходах цих рослин нами були виявлені такі види шкідників: багатоїдні – мідляк піщаний *Opatrum sabulosum* Linnaeus, 1760. Спеціалізовані шкідники: 5 видів блішок із роду *Phyllotreta* – блішка чорна *Phyllotreta atra* (Fabricius, 1775), блішка синя *Ph. nigripes* (Fabricius, 1775), блішка блідонога – *Ph. nemorum* (Linnaeus, 1758), блішка хвиляста – *Ph. undulata* (Kutschera, 1860), блішка виїмчаста – *Ph. striolata* (Fabricius, 1803). Чисельність усіх перелічених шкідників на полях господарства навесні 2023 року була значною. У середньому, чисельність піщаного мідляка становила 0,3–0,5 екз./м², пошкоджених рослин – до 5 %. Значно вищою була чисельність хрестоцвітних блішок. Ними було заселено майже 90 % усіх сходів рослин з середнім балом пошкодження до 15 %.

На фацелії, родина Шорстколисті, нами знайдено 3 види, які пошкоджували сходи культури. Всі вони відносяться до групи

⁴ Науковий керівник – канд. біол. наук, доцент Філатов М. О.

багатоїдних шкідників. Це мідляк піщаний, мідляк широкогрудий *Blaps lethifera* Marsham, 1802 та довгоносик сірий буряковий *Tanymecus palliatus* Fabricius, 1787. Чисельність перелічених видів була незначною, довгоносик та широкогрудий мідляк траплялись поодинокі. Чисельність піщаного мідляка коливалась в межах 0,05–0,08 екз./м².

На сходах конюшини олександрійської, родина Бобові, було виявлено 1 вид багатоїдного шкідника – мідляк піщаний та 2 види спеціалізованих шкідників бобових культур: довгоносик смугастий бульбочковий – *Sitona lineatus* (Linnaeus, 1758) та довгоносик щетинистий бульбочковий – *Sitona macularius* (Marsham, 1802). Найбільша чисельність спостерігалась у піщаного мідляка і становила 0,1 екз./м². Така чисельність зумовила практично відсутнє пошкодження сходів цим шкідником. Види бульбочкових довгоносиків на сходах олександрійської конюшини були відмічені поодинокі і зовсім не пошкоджували культуру. На відміну від сходів гороху та люцерни, які в той же самий час були на 100 % пошкоджені цими видами довгоносиків.

Посилання:

1. Станкевич С. В., Забродіна І. В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур. 2016. 216 с.

УДК 635.63.044:632

В. В. Горяїнова, канд. с.-г. наук, доцент

А. М. Бікаєв, Є. Є. Кателін⁵, магістр

Державний біотехнологічний університет

ЗАХИСТ ОГІРКІВ ВІД ОСНОВНИХ ХВОРОБ У ЗАКРИТОМУ ҐРУНТІ

Захищений ґрунт сьогодні стає основним виробником овочевої продукції в багатьох країнах світу: Нідерландах, Іспанії, Японії, Китаю, де відмічено значну різноманітність овочевих культур: перець солодкий, баклажан, диня, кавун, редиска, салати, цвітна капуста, зелені культури поряд з традиційними помідором та огірком.

Огірок (*Cucumis sativus* L.) серед тепличних культур займає одне з провідних місць, як за площами вирощування, так і споживанням.

^{5 5} Науковий керівник - кандидат сільськогосподарських наук, доцент В. В. Горяїнова